

OBČANSKÁ VÁLKA V RUSKU 1918-1920

Občanská válka: úvod

- tvrdý postup bolševiků, teror proti oponentům „nepřátelským třídám“ (vlastníci, úředníci, důstojníci), ČEKA (tajná policie)
- formování opozice na jihu Ruska: snaha čelit bolševikům vojensky
- chaotická povaha války: všichni proti všem, jediná koordinovaná a cílevědomá skupina jsou bolševici
- mimořádná krutost

PŘÍČINY VÁLKY

- Země v chaosu po první světové válce
- Po VŘSR ovládali Bolševici jen města, vesnice anarchie
- Po uzavření Brest-Litevského míru, snaha Bolševiků o totální ovládnutí země – vznikla Socialistická republika v čele s Leninem a Bolševiky – proti opozice (všichni Rusové nechtěli bolševismus)

ČESKOSLOVENSKÉ LEGIE V RUSKU

- 1918 - Vznik Rudé armády – v čele Lev D. Trockij
- Květen 1918 – vystoupení československých legií na V – ponechání po VŘSR svému osudu
- „Čeljabinský incident“ – na nádraží vhozeno do vlaku železo – vážné poranění legionáře – vzpoura Čechoslováků proti Sovětům, kteří nezasáhli
- Incident rozpoutal občanskou válku – Trockij ztratil nad legiemi kontrolu

„rudý maršál“ Lev Davidovič Trockij

**občanská válka
1918-1921**

PROTIBOLŠEVICKÉ SÍLY

- 1. „bílí“ (Děnikin, Wrangel, Kolčak)
nesourodá fronta konzervativců, carofilsky orientovaných vojáků, kozáci
- 2. neruské národy: využívají úpadku Ruska a vyhlásují nezávislost – Poláci, Finové, pobaltské národy, někteří pouze přechodně: Ukrajinci, Gruzínci, Arméni
- 3. intervenční jednotky:
 - Britové (sever, Archangelsk)
 - Francouzi (jih, Oděsa)
 - Američané, Japonci (Dálný východ, Vladivostok)
 - nejdůležitější Čs. Legie – ovládají transsibiřskou magistrálu a Povolží, pod jejich ochranou vzniká demokratická vláda (později zničena autokratickým Kolčakem)

generál Anton Dënikin

baron Wrangel

admirál Kolčak

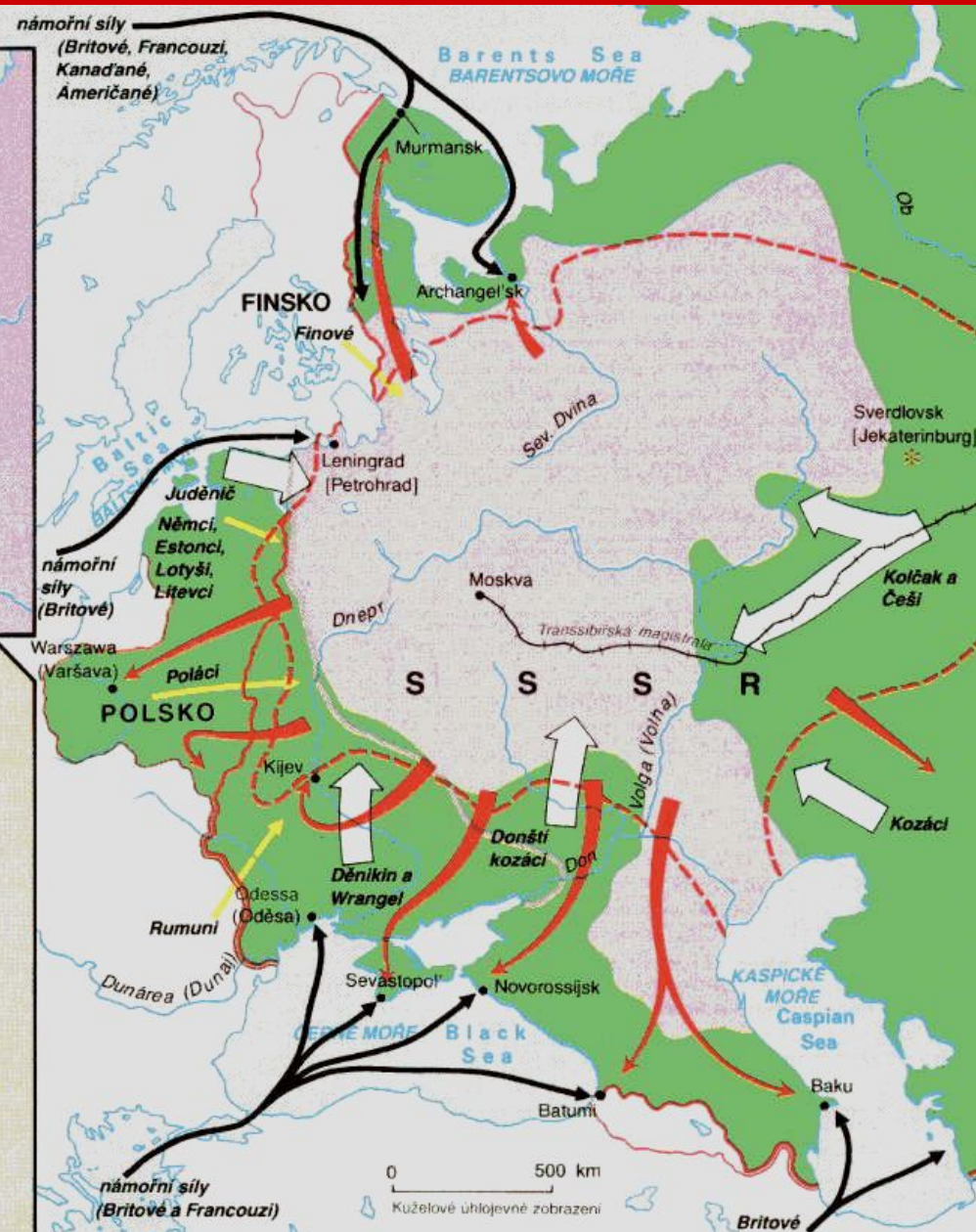

Nikolaj Nikolajevič Judenič

POSTUP LEGIÍ A OPOZICE

- Kam vstoupili Čechoslováci, tam k moci Eseři (praví vítězi voleb do Ústavodárného shromáždění) a poraženi Bolševici
- Snaha Eserů o vybudování armády, ale nutili vojáky násilím – odmítali
- **Rudá armáda** se rozrůstala
- Opozice byli **Bělogvardějci – BÍLÍ proti RUDÝM**
- **Opozice nejednotná** – Eseři, Kozáci a vojenští důstojníci – podařilo se jim obsadit Sibiř a uhájit do jara 1919

3 Ruská občanská válka

V průběhu několika dnů povstání v listopadu 1917 se bolševici zmocnili vlády. Jejich postavení nebylo pevné. Dokud žila carská rodina, hrozilo jim nebezpečí spiknutí s cílem obnovit monarchii. Proto byli všichni její členové zavražděni.

Vážnějším nebezpečím pro bolševiky bylo organizování protirevolučních „bílých“ oddílů ve všech okrajových částech Ruska. Také Trojdohoda, kterou rozešlo, že se Rusko stáhlo z války a zároveň se bála šíření vlivu bolševismu do dalších zemí, vyslala vojska na pomoc ruským „bílým“ armádám.

Na podzim r. 1920 se poslední „bílé“ oddíly stáhly. Bolševici se stali vítězi občanské války. Velitelem Rudé armády byl Lev Trockij. Revolucionáři byli obkličeni, ale jejich protivníci toho neuměli využít, protože nedokázali koordinovat jednotlivé operace. Navíc bolševický program reformy byl v té době u značné části obyvatelstva populární.

- Hranice Ruské říše 1914
- Východní fronta, březen 1918 po brestlitevské smlouvě
- Území ovládané kontrarevolučními silami srpen 1918
- Oblast ovládaná Sověty srpen 1918
- Bílé armády Děnikina a Kolčaka
- Ozbrojené síly západních mocností
- Jiné intervenční síly
- Sovětská státní hranice 1921
- Místo zavraždění ruské carské rodiny červenec 1918
- Sovětská oblast moci r. 1919 a sovětské protirudery r. 1920–21

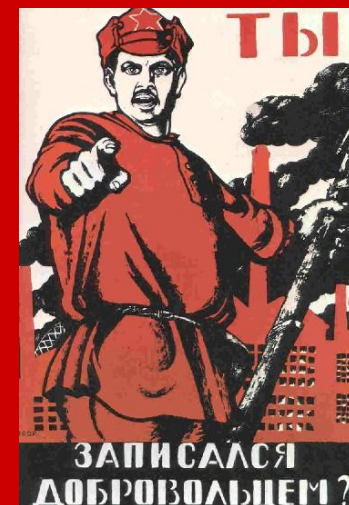
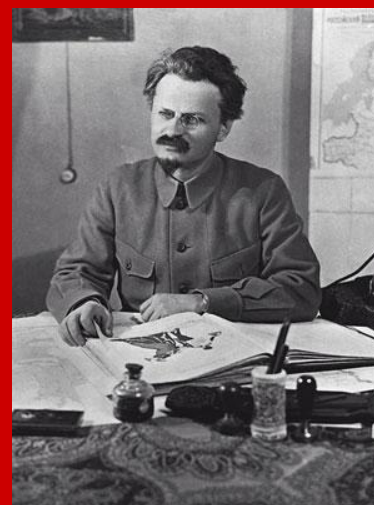
PROBLÉMY BÍLÝCH

- nekoordinovanost, vzájemné soupeření
- ovládají pouze periferie → nemají průmyslové kapacity (závisí na dodávkách Dohody), nemají železniční síť
- malá disciplína, velká korupce, špatná organizace
- konzervativní ideje je diskvalifikují u většiny veřejnosti, ve státech Dohody chybí politická podpora pro další válku

Bolševici

- Rudá armáda (Trockij):
centrálně řízená, lepší organizace,
disciplína, carští důstojníci
kontrolovaní politruky zaručují
výkonnost RA
- bolševici ovládají centrální Rusko →
kontrola průmyslových kapacit a
železniční sítě → možnost
operativně přesouvat jednotky
- naprostá bezohlednost: „válečný
komunismus“ – rekvizice z venkova
pro město a armádu
- 1921: vítězství v Evropě (RA
3 mil. mužů)

Venkov ve válce

- venkov – „zelení“, decimován oběma armádami, brání se zřizováním milicí, podmaněn 1921 (hladomor)

Dispensing food to the hungry. A slice of bread is treasured more than you treasure a Sunday dinner

№ 2.

УЖАС ГРАЖДАНСКОЙ
ВОЙНЫ

ФОТ. Э. ГЕТКЕ

VZNIK SSSR – 30. XII. 1922

SR = sovětská socialistická republika, ASSR = autonomní sovětská socialistická republika
největší autonomní republiky RSFSR:

Jakutská
Kyrgizská
Turkestánská
Burjato-mongolská

Turkestánská: 1 Bucharská lidová republika (1918)
2 Chivská lid. republika (1918) -
- Chorezmská (1920)

ODCHOD ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIÍ Z RUSKA

- Snaha se nejprve spojit se Z frontou a přejít zpět do ČSL, ale neúspěch
- Nová cesta přes V – Transsibiřskou magistrálou do Vladivostoku a pak lodí do Evropy
- Dohoda Ruska s TGM
- Čsl legie se ale zamíchaly do Občanské války v Rusku – boje v Rusku
- Odchod se protáhl na 2 roky 1918-1920

sibiřská anabáze

Fotografie použity s laskavým svolením -<http://www.pamatnik.valka.cz/>

<http://www.pamatnik.valka.cz/fotky/14.jpeg>

<http://www.pamatnik.valka.cz/fotky/16.jpeg>

Legionářský plakát, reagující na bolševickou agitaci. Rudá děva: “Pojď se mnou, dám ti mír, chléb a půdu!” Dobrovolc: „Jsi si jistá, že je to všecko, co od tebe dostanu?“ (Narážka na hojně rozšíření pohlavních nemocí).

OBRNĚNÝ VLAK ORLÍK SESTAVEN 29.5.1918 NA STANICI PENZA

Bojci u Nikolajevskurij. Hoji umučeni hoji. Bolševickij v 18. roce v Sibiri.

- Snaha Z využít československé legionáře jako rozhodující sílu proti Bolševikům (ale neochota některých levicově zaměřených legionářů bojovat s Bolševiky)
- Sebevražda plukovníka Ševce – nesouhlas se vzpourou své armády (demonstrativní sebevražda, aby zabránil morálnímu rozvratu – 1918) – pohřben v Třešti

CESTA LEGIONÁŘŮ DOMŮ

- Z Vladivostoku dopraveni do Evropy, přes Indický oceán a Suezský průliv do Terstu, ale někteří naloděni na americké lodě a dopraveni na Z pobřeží USA pak vlakem na V pobřeží a pak po moři do Francie
- Doma – zklamání z nově vytvořeného státu (poválečná bída a hlad, komunisti proti kterým bojovali i v Čechách)
- Legionáři za 1.republiky výhody, po 1945 se o nich nesmělo mluvit – bojovali proti Bolševikům a Rusko vzor a o sibiřské anabázi se otevřeně mluvilo až po 1989

